

A world map where the landmasses are composed of the names of various countries in different fonts and sizes. Surrounding the map are ten cartoon characters representing different cultures: a blonde girl in a blue dress, a man in a green beret and kilt, a man in a sombrero, a man in a white thobe, a man in a red jacket and conical hat, a boy in a blue shirt, a girl in a pink hat, a girl in a kimono, a girl in a traditional dress, and a girl in a red and white outfit.

Úvodník

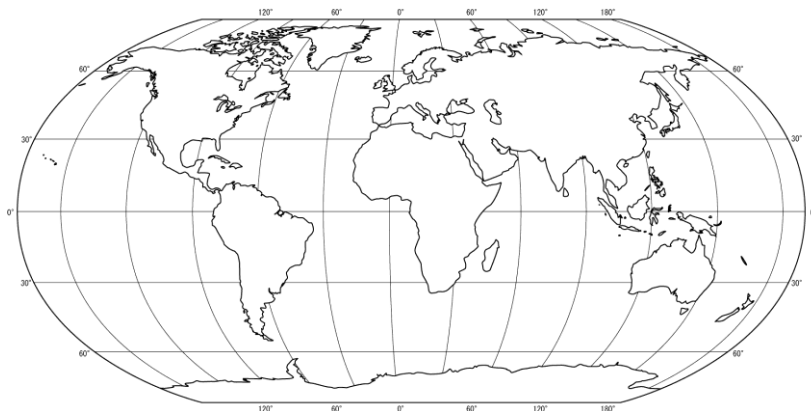
Milí čtenáři,

Vítáme vás u SPECIÁLNÍHO DVOJČÍSLA časopisu Edisonka. Protože jsme v redakci měli rozepři a nemohli jsme se domluvit, kterému tématu se budeme věnovat, zvolili jsme témata dvě – čeští úspěšní sportovci a jejich sporty a Svět geograficky i kulturně. Uprostřed mezi těmito rozdílnými tématy pak naleznete oblíbené horoskopy a speciální soutěžní luštění o ceny pro malé i velké.

Právě jste otevřeli časopis ze strany Svět – na 40 stranách najdete důležité geografické a kulturní informace o všech světadílech. Dozvíte se nové a dech beroucí zajímavosti, které vás možná velmi překvapí.

Přejeme vám pěkné čtení,

Vaše redakce

Členové redakce:

Adltová Nikol (9. A) (-adni-)

Slámová Klára (9. B) (-klas-)

Vavanová Ana (9. C) (-vana-)

Kotková Jana (8. A) (-jako-)

Horňák Michal (7. A) (-hory-)

Schillerová Alena (7. B) (-schal-)

Kratochvíl Josef (9. B) (-jokr-)

Chmelová Adéla (9. C) (-mech-)

Cílichová Veronika (8. A) (-veci-)

Rusnák Marek (8. A) (-ruma-)

Šulc Daniel (7. A) (-dašu-)

K ultura E vropy

aneb

V ývoj kultury v E vropě

Člověk se nějak vyvíjel a sním i kultura a zvyky kolem něj, proto bych se s vámi chtěla ponořit od prvopočátků až do samé přítomnosti světadílu nám nejbližšímu - Evropy. Nejdříve si musíme ale ujasnit, co to vůbec kultura je. Co je to kultura? Někoho napadne náboženství, někoho zas zvyky a obřady různých národů, ano to vše spadá do kultury a je toho ještě více. Jelikož je samotná Evropa moc rozmanitá, pokusím se to popsat velmi jednoduše a stručně.

Pravěk

Jak už všichni víte, pravěk toho přinesl hodně a tím myslím nás lidi, tedy člověka. Kdyby asi nebylo člověka, nebyl by ani svět takový, jaký známe. Jak v pravěku asi přežíval člověk? No určitě si na mobilu nevyhledal byt k pronájmu či prodeji. Nebo jak se člověk živil v té době? Taky nečapl mobil a neobjednal si nějaké jídlo. V té době to bylo prostě o hodně těžší, než je dnes. Pravěcí lidé si museli potravu obstarávat sami způsobem jako je lovení zvěři a sběr plodů. Muži se věnovali stavění přístytků, ochraně rodu a lovu zvěře, jako jsou drobní hlodavci, želvy, ryby, zajáci, srnky, jeleni a mamuti.

Avšak ženy se věnovaly (a pořád věnují!!!) péči o děti, sběr potravy, zhotovení oděvů a přípravě pokrmů. Sice se říká: „Ty jsi ale neandrtálec,“ ale já bych ráda připomněla, že to není nadávka, spíše naopak, díky těmto lidem se začala vyvíjet minulost, které se vyvinula až do této přítomnosti, to oni vynalezli pěstní klín (hrot vytesaný z kamene) a oheň a mnoho dalších objevů, ale ani umění v pravěku nezůstalo pozadu. Říkáte si, co mám asi na mysli? No přeci nástěnné malby. Nástěnné malby se objevují v jeskyních (to je samozřejmé) prakticky po celém světě, ale ty nejznámější a nejnavštěvovanější se nachází na území Španělska a Francie.

Jeskyně Altamira

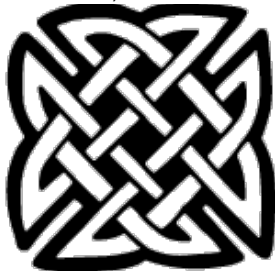
Tato úchvatná jeskyně byla objevena v roce 1879 španělským archeologem Donem Marcellinem. Domnívá se, že jeskyně byla obydlena asi před 16000 až 9000lety před naším letopočtem. Malby v této jeskyni jsou absolutním unikátem, jelikož některá z maleb podobajících se zvířeti obsahovala někdy až tři různé odstíny barev (na tu dobu dost dobrý). Těmito obrazy je dokázáno, jak byli pravěcí lidé vyspělí a zdatní s prací s barvami. Malíř využíval drobné nerovnosti jeskyně, aby tak malbě dodal nový rozměr. V Altamirě se spíše objevují obrazce bizonů, kteří byli pro pračlověka velice důležití nejen pro maso, ale i pro kůži, kosti i tuk. Ale objevují se zde také malby jelenů a divokých prasat a ještě mnoho dalších zvířat bez náznaku krajiny nebo horizontu.

Keltové

Snad skoro každý ví, že v pravěku byla i různá období jako je doba kamenná, doba bronzová atd. Ano, tato období opravdu existovala. Období byla pojmenována podle materiálů a technik, které se začaly používat. Začalo to dobou kamennou, kdy člověk zjistil, že se z kamene dá vytesat ostrý hrot, který pak začal používat na lov a řezání. Potom přišla na řadu doba bronzová. Doba bronzová je historické období, v němž se využíval bronz (slitina mědi a cínu). Nejdříve bronz roztavili, potom ho slévali do dvoudílných forem. A nakonec je tady doba železná, kdy člověk používal převážně železo pro výrobu nástrojů a zbraní.

Byl to jeden z neznámějších a nejstarších kmenů na našem území. Na naše území pronikli ve 4. století př. n. l. Keltové byli především bojovníci. Ti, kteří pronikli na naše území, byli Bójové (naši zemi pojmenovali jako Bohémia-Čechy). Byli také výbornými řemeslníky, věnovali se hutnictví, kovářství, kovotepectví a hrnčířství, ale i šperkařství. Zabývali se tzv. směným obchodem, neboli něco za něco.

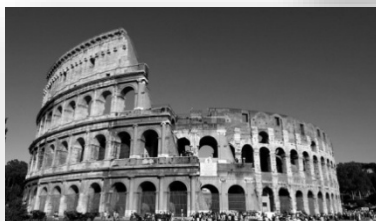
Starověk

V tomhle období se objevují hlavně dvě říše. A tím myslím Starověký Řím a Řecko. Řekla bych, že v téhle době jsou už lidé o dost vyspělejší než v pravěku. Sice nemají telefony ani notebooky, ale bez toho uměli také žít (ano i bez internetu).

Řím

Řím byl v mnohém podobný Řecku, ale také se v něčem lišil. Jak už jsem říkala, mnoho vymožeností jako je filozofie, stavební styl a písmo buď převzali, nebo přizpůsobili od Řeků. V Římě se začali psát knihy, nejdříve řecky, protože řečtina byla v té době jako národní jazyk, ale později toto místo zaujímá latina. Psali významná historická díla, jako třeba zápisky o válce galské a mnoho dalších. Římané dosti dbali na hygienu a tak začali stavět veliké lázně. A když už jsme se dostali k té architektuře, stavěly se akvadukty (vodní kanály, zajišťující přívod vody od vodního zdroje do místa její potřeby či spotřeby). Poté Řím už čekal jen rozkvět a z Říma už nadále nebyla jen říše ale impérium. Právě když se stával velkým impériem, bylo postaveno Koloseum (v hlavním městě Itálie – v Římě). Pro úctu bohům byl postaven Pantheon, ale později byl přestavěn. A centrem impéria se stalo Forum Romanum.

Řecko

Co si představíte pod pojmem starověké Řecko? Já si ihned vybavím antiku. Antika je nejznámější styl, který byl velmi dlouho ustálený v Řecku. Antika se nejvíce odrážela ve vědě, architektuře, sochařství a keramice. Musíme si vzít v potaz řecké mramorové sochy, jen řekněte, dokonalost sama, ano, ale to bylo naschvál, ti lidé, kteří si nechali vytesat svojí podobiznu do mramoru, takhle nevypadali. Nikdy nebyli tak dokonalí, pouze se „nechali vylepšit“. Pak je tu tedy architektura, pro ni byla nejcharakterističtější stavba chrám se sloupovým ochozem a štítem ve tvaru nízkého trojúhelníku (příklad chrám Parthenón v Athénách). A v keramice se často objevovaly obrazce z řecké mytologie.

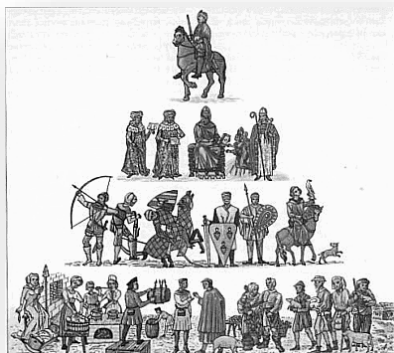
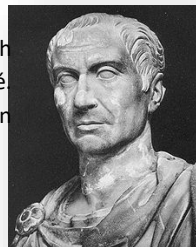

A aby se neřeklo, představím vám několik slavných panovníků tehdejšího Říma...

Julius Caesar- Je označován jako jeden z nejmocnějších mužů antické historie. Byl římský vojevůdce a politik. Bohužel se nestal císařem, ale až později jeho pravnuk a jeho adoptivní syn Augustus.

Caligula- panoval jako v pořadí třetí císař římské říše. Je známý svojí sexuální zvráceností a incestem.

Nero-(Tiberius Claudius Drusus Nero Germanicus – nic proti, ale takhle bych se prostě nechtěla jmenovat). Byl to pátý císař z dynastie julsko-klaudijské. Při vládě se mu později změnilo chování, údajně byl také donucen k sebevraždě.

Středověk

Došli jsme k další etapě mého článku, středověk. Popisování téhle části je dosti těžké, jelikož tady se odehrálo mnoho významných událostí a změn jak ve společenském postavení, tak v architektuře a umění. Kdybych měla tady popisovat celý středověk, už by to nebylo tak zajímavé. Řekla bych, že teprve tady ve středověku se lidé začali naplno věnovat architektuře a vymýšleli nové umělecké styly.

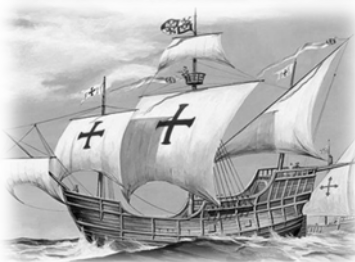
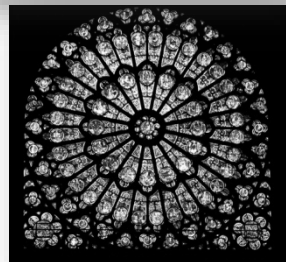
Románský sloh

Do současnosti se zachovala řada velmi známých a krásných staveb (např.: Dóm se šikmou věží v Pise). Jak tento sloh poznat? Nejcharakterističtějšími znaky tohoto slohu jsou románská sdružená okna, portály a kuželové střechy. Románská móda udělala v tehdejší světě velký převrat odívání, jelikož se začal výrazně lišit oděv mužský od oděvu ženského. Muži začali nosit tuniku (navazovala na tu antickou) a tím vznikl i nový prvek – kalhoty (kdyby asi nebylo tohoto slohu, asi doteď nosíme různé pláště a šaty, to by bylo asi docela nudné). Muži si často oblékali hedvábné tuniky sahající až na zem s bohatě zdobenými lemy, pod tunikou nosili podlouhlé košile podobného střihu jako dnešní a dlouhé kalhoty připomínající punčochy. Ženy nosily dlouhé šaty zakrývající celou postavu a měly mnoho vrstev, svrchní oděv měl široké bohatě zdobené rukávy a nakonec měly bohatě řasené pláště.

Gotika

Počátky gotického slohu pochází a začínají ve Francii. Gotika je sloh pomalu navazující na sloh románský. Jeho hlavními znaky jsou lomený oblouk, protažení do výšky a zúžení, opěrný systém a zdobné prvky jako jsou fiály (drobné věžičky), chrliče (hlavy s otevřenou hubou, které sloužily na odtok vody ze střech) a rozety (kruhově ozdobná okna, např.: severní rozeta katedrály Notre Dame v Paříži). Pak je tu móda, kde se objevily nové módní trendy jako dlouhé špičky bot u mužů a rozmanité klobouky u žen. Jak už jsem zmínila, muži nosili dlouhé špičky bot, měli představovat jejich vysoké postavení ve společnosti (ano, je to tak, jak si myslíte, čím delší špičky bot, tím vyšší postavení). Dále tu máme klobouky žen, většinou nosily dlouhé čepce, které představovaly kužel, neboli jak se jim říká henniny (my jim často říkáme „klobouky bílé paní“).

Novověk

Novověk civilizaci přinesl velký úspěch, jelikož probíhaly zámořské objevy, které byly pro tuto dobu velkým přínosem. Co důležitého přinesly zámořské objevy? Můj názor je, že objevy přinesly velké obnosy pro Evropu, kdežto pro domorodce objevených zemí moc ne. Proč to pro Evropu byl velký přínos? Protože když se objevila nová země, objevily se i nové plodiny, které se ihned začaly dovážet k nám, a dokonce v některých územích se našla i velká ložiska nerostných surovin, čímž docházelo ke zlatým horečkám. A proč to byla katastrofa pro domorodce? Jak už jsem říkala, na nové objevené území připlouvají Evropané a s nimi připlují i různé nemoci, které nakazí domorodce, ti na ně však nejsou zvyklí, takže postupně umírají a dnes např.: domorodí indiáni v Americe žijí v různých rezervacích, kterých bylo v minulosti třeba několik milionů, dnes jich může být několik tisíc.

Několik objevitelů té doby:

Bartolomeo Diaz - doplul k mysu Dobré naděje

Fernando de Magalhaes - obeplul celý svět

Vasco da Gama - obeplul Afriku a dostal se do Indie

Kryštof Kolumbus – myslel, že doplul do Indie, ale objevil Ameriku

V novověku ale neprobíhaly jenom zámořské objevy, začalo se stavět zase v nových slozích...

Renesance

Byl to další nový umělecký směr. Nový směr vracející se k antice klade důraz na lidský rozum. Vznikají životopisy a podobizny malířů, kteří se začali na rozdíl od středověku podepisovat na svá díla. Někteří renesanční malíři se začali zabývat optikou, anatomii a perspektivou, aby obraz byl jako doopravdy. Malíři se také naučili pracovat s prostorem a vyjadřovat hloubku a stín (např.: Leonardo da Vinci). V architektuře došlo k nejvýraznějším změnám, na rozdíl od gotiky má větší pravidelnost proporcí a větší souměrnost (zase inspirováno antikou).

Baroko

Tento sloh je znám svou přehlácaností a kýčovitostí (prostě nic pro mě). Mělo vyjadřovat velkolepost, bohatost tvarů, zdobnost, emotivnost a vyjádření pohybu. Hlavní znaky baroka jsou nástrovní malby (měli představovat nebe s bohem a anděly). Móda byla úplně jiná, než v předchozích slozích. Ženy nosily velmi zdobené šaty s borovskou, našasenou sukni a rukávy, to vše bylo dozdobeno různými brokáty a krajkami. Muži pro změnu nosili bohatě ozdobené dlouhé kabátky s ohrnutými rukávy doplněnými krajkami a brokáty. Většinou pod kabáty měli dlouhé ozdobené košile, jejich kalhoty připomínaly spíše punčochy. A to vše měli doplněné krajkovými manžetami, nákrčníkem a přehozenou vyšívanou stuhou přes rameno.

Empír

Empír, neboli také císařský sloh, byl rozšířen za vlády Napoleona Bonaparte. Uplatnil se hlavně v architektuře, nábytku a v designu oblečení. Tento sloh byl více méně inspirován antikou. Stavby jsou přísně souměrné a převládají geometrické tvary. Vrátily se prvky jako sloupky a široká schodiště, které se řadily mezi oblíbené. Empírový nábytek byl hodně inspirován egyptskými vzory a byl označován za vynikající řemeslné zpracování. Nábytek byl většinou jednoduchý, štíhlé linie a přímý. Móda byla velmi ovlivněna antikou, a to se projevilo v uvolněnosti a splývavosti ženského oděvu.

Romantismus

Kladl důraz na city, vášeň, fantazii, svobodu, nespoutanost. Napodoboval historické styly (např.: neogotika,...). Stavěly se letohrádky, altány, výletní restaurace, umělé zříceniny, veřejné sady (neboli anglické parky, které měly vyvolat dojem volné přírody). Romantismus se nejvíce objevil v literatuře, kdy se začaly psát romány, často dobrodružné nebo historické. V malířství si malíři vybírali ponuré krajiny, ruiny a bouří stížené lesy.

Současnost

Současnost přinesla obrovský převrat v dějinách a také mnoho konfliktů kolem. Nejdříve to začalo Velkou francouzskou revolucí, zanedlouho 1. světovou válkou a nakonec to skončilo, 2. světovou válkou... Ale pěkně popořádku.

Velká francouzská revoluce

V této době vládl ve Francii Ludvík XVI., který vládl absolutisticky. Za jeho vlády postupně upadalo francouzské hospodářství díky válkám, ztrátám kolonií a nekonečnému zvelebování jeho sídel (např.: zámek Versailles). Tehdejší společnost byla rozdělena na tři stavy: 1. šlechta, 2. církev (ti neplatili daně) a měšťanstvo (ano, oni platili). Král svolal generální shromáždění a chtěl vyhlásit nové daně, jenomže třetímu stavu se toto řešení nelíbilo, a proto se lidé bouří. Vyvrcholilo to 14. 7. 1789 tzv. pádem Bastily (politické vězení), touto událostí začíná velká Francouzská revoluce. Revoluční heslo: „svoboda, rovnost a bratrství“, znělo celou Francií. Třetí stav začal vytvářet revoluční vojsko tzv. národní gardy. Na národním shromáždění, které bylo svoláno, byla vypracována deklarace práv člověka a občana a král byl donucen ji podepsat. Později po vydání ústavy se Francie stala konstituční monarchií. Král se snažil se svojí rodinou uprchnout ze země, ale neúspěšně. Hned, co ho chytili, byl sesazen z trůnu a vsazen do vězení. Na to se stala roku 1792 Francie republikou. Nedlouho poté překročila Rakousko-pruská armáda hranice Francie. Královská rodina byla popravena, vypuklo povstání a v čele této události byl Maximilián Robespierre. Rakousko-pruská armáda chtěla povstání potlačit, ale marně, byli vyhnáni z území a tím končí revoluce.

1. Světová válka

Jak začala 1. světová? Řeknu to jednoduše: v roce 1914 atentátem na nástupce císařského trůnu v Rakousku - Uhersku Ferdinanda d'Este. Zaútočil na něj jistý student ze Srbska. Ferdinand se údajně procházel se svou ženou v Jugoslávii, když tu na něj vystřelil srbský student, ale trefil se až na druhý pokus. Měsíc po atentátu stávající císař Rakousko - Uherska vyhlásil válku Srbsku. Najednou propukla ve světě řetězová reakce mezi ostatními státy v Evropě. Nejdříve se přidalo Rusko, jakožto přítel Srbska mu na pomoc, jenomže to se nelíbilo Německu, protože s Rakousko - Uherskem táhlo za jeden provaz, a tak vyhláší válku Rusku. Poté se do války zapojila i Francie, která však byla spočena s Ruskem, na to bleskově zareagovalo Německo tím, že vyhlásilo válku i Francii. Jenže se už na to nemohla dívat Velká Británie a zapojuje se do tohoto kolapsu tak, že vyhláší válku Německu.

Roku 1918 byl podepsán mezi nimi mír. A jako poslední - na Západní frontě Německo a Rakousko - Uhersko bylo proti Francii a Velké Británii. Německo mělo svoji strategii boje, která však nevyšla. Němci byli zastaveni na řece Marně a zatlačeni zpět. Válka se změnila ve válku zákopovou. Na Západní frontě byly poprvé použity bojové plyny a to v bitvě u Yper. Na tuto zbraň umřelo 15 000 mužů. Další významnou bitvou byla bitva u Verdunu, dostala přezdívku Verdunský mlýnek na maso, protože zde umřelo 600 000 mužů. A na řece Sommě byly poprvé použity tanky. Jenže to není vše, boje západní fronty zasahovaly až za oceán, a tak se dostaly až do USA, které se chtělo ubránit a přidalo se na stranu Dohody, díky tomu bylo poraženo Německo a nakonec bylo v roce 1918 podepsáno příměří, čímž končí 1. sv. válka.

Postupem času se do války zapojilo docela rychle celkem 38 států. Po této reakci začaly vznikat fronty, byly čtyři-Srbská (Balkánská) fronta, Východní fronta, Italská fronta a Západní fronta. Na srbské (balkánské) frontě Německo a Rakousko - Uhersko proti Srbsku. Srbsku se podařilo za pomoci Francie a Ruska Rakousko - Uhersko zastavit, jenomže stalo se úspěšným jen do chvíle, než se do války přidalo i Bulharsko. Nakonec bylo za pomoci Dohody (Francie, Rusko, Velká Británie) Bulharsko poraženo. V roce 1918 bylo podepsáno příměří v Soluni. Další je tu Východní fronta. Zde bojovalo Německo a Rakousko - Uhersko proti Rusku. Zpočátku se zdálo, že Německo má proti Rusům šanci, avšak Ruská obrana se zhroutila, neboť uvnitř Ruska probíhaly občanské nepokoje, které se projevovaly říjnovou revolucí. Nakonec bylo v roce 1918 podepsáno příměří v Brestu Litevském. Na Italské frontě bylo Německo s Rakousko - Uherskem proti Itálii. Dříve byla Itálie na straně Spolku, ale Velká Británie nabídla Itálii území a ta přistoupila k Dohodě. Dále Itálie vyhlásila válku Německu a Rakousko - Uhersku. Díky Velké Británii a Francii se pozice Německa a Rakousko - Uherska zhroutily.

2. Světová válka

Jde o nekrvavější událost v dějinách lidstva. Proběhla v letech 1939 – 1945. Zde se k moci dostal nejobávanější člověk tehdejší doby, Adolf Hitler. V Německu byl zvolen jako vůdce, věděl, že válka nastane (on si ji doslova přál) a tak zahájil vyzbrojování Německa. Po uchopení moci vyhlásil své přátelské úmysly (přetvářka). Věděl, že je málo zaměstnaných, a proto ihned začal snižovat nezaměstnanost a posilovat Německo v mezinárodním postavení. Prohlásil, že do čtyř let musí být Německo připraveno na válku. Poté Hitler vyhlásil, že Německo je nezávislé na dovozu a za každou cenu musela být všemi prostředky rozvíjena zbrojní výroba. Válka začala, když se němečtí nacisti uchopili moci a rychle začali vyjadřovat svoji agresivitu.

V březnu 1938 se Rakousko připojilo k Německu a krátce na to se Československo stává obětí fašistické agrese. Prvního září přepadlo nacistické Německo Polsko, proto Velká Británie a Francie vyhlásily Německu válku. V září 1939, v Německu výrazně vzrostl hospodářský potenciál, jelikož obsazovali a vykořisťovali další území, což vedlo k vypuknutí druhé světové války. Když to hodně zjednoduším, Hitler obloboval lidi už ve školních letech, byl zaveden speciální předmět, který tzv. vymýval mozek dětem. V letech 1939 – 1941 mělo Německo rychlý růst válečného potenciálu, jelikož připojovalo další zabrané území k sobě. Nacisté byli ze sebe velmi překvapeni svými výsledky bleskových úderů proti evropským zemím, a tak zvyšovali kapacity průmyslu v celé Evropě víc než v samotném Německu.

Hitlerovi to pořád nestačilo a obsazoval stále větší a větší území v Evropě, až zavítal na africký kontinent. Nová etapa války začala v průběhu roku 1941, kdy Německo napadlo 22. června Sovětský svaz. Bojové akcese přesunuly až do rozsáhlých oblastí východní Evropy, jihovýchodní Asie a Tichomoří. V té době se uskutečnila protifašistická koalice v čele se Sovětským svazem, Velkou Británií a Spojenými státy. V zimě 1941 – 1942 Německo utrpělo svou první vážnou porážku u Moskvy, bitva se okamžitě změnila na bitvu pozici (vojáci nesměli ustupovat z pozic za žádnou cenu, tak zněl rozkaz). V roce 1943 po porážce u Stalingradu vyhlásili totální mobilizaci (nasazení všech bojeschopných) pro tuto válku. Postupně Německá říše o svá dobytá území. Na podzim 1944 se Německo vzdalo a nakonec v květnu 1945 se pod náporom spojeneckých armád a letecké války rychle zhroutilo.

Další zajímavosti o 2. světové válce...

3.

Válka nebyla jen o válčení, ale hlavně o likvidaci nepohodlného obyvatelstva (Židů, postižených, komunistů, Romů atd.).

2.

Nejznámější tábory: Osvětim - Polsko (pracovní a vyhlazovací), Dachau - Německo (pracovní), Treblinka - Polsko (vyhlazovací), Ravensbrück - Německo (pracovní výhradně pro ženy), Terezín - Česko (tranzitní neboli přestupní).

1.

Hitler budoval Koncentrační a pracovní tábory (tábory na vyhubení židů a lidí, kteří mu nevyhovovali).

A pro pěkné zakončení tu máme top 5 nejnavštěvovanějších památek v Evropě

1. Chrámy Sagrada Familia (Španělsko – Barcelona)
2. Bazilika sv. Petra (Vatikán)
3. Milánský dóm (Itálie – Miláno)
4. Eiffelova věž (Francie – Paříž)
5. Chrám Kristova vzkříšení (Rusko – Petrohrad)

4.

2.

5.

3.

1.

-Jako-

Víte, že...?

Dneska jsem si pro Vás připravila pár dalších zajímavostí. Doufám, že se dozvíte něco nového a zajímavého. Mě celkem některé zajímavosti pobavily, snad se budou líbit i Vám. 😊

Víte, že postel obsahuje v průměru 6 miliard roztočů?

Víte, že původní receptura na Coca Colu obsahovala kokain?

Víte, že průměrný člověk prospí za život 25 let?

Víte, že rozbité hodiny ukazují dvakrát denně správný čas?

Víte, že Saudská Arábie nemá žádné řeky?

Víte, že v Číně je zakázáno objímání stromů?

Víte, že Venuše je jediná planeta, která se otáčí po směru hodinových ručiček?

Víte, že hadi nemůžou mrkat?

Víte, že komár má 47 zubů?

Víte, že krokodýli jedí kameny, aby se mohli ponořit hlouběji?

Víte, že gorily neumí plavat?

Víte, že kobylky mají bílou krev?

Víte, že mûra nemá žaludek?

Víte, že oko pštrosa je větší než jeho mozek?

Víte, že netopýři při vyletění z jeskyně zatočí vždy doleva?

Víte, že krávu můžete vést po schodech nahoru, ale dolů již nikoliv?

Víte, že koně nemůžou zvracet?

Víte, že kočky prospí 66% svého života?

Víte, že existuje více kuřat než lidí? (1 člověk = 2 kuřata)

Víte, že žáby nepijí? (absorbují vodu přes kůži)

Víte, že dikobraz má v průměru 30 000 ostnů?

Víte, že hroši zabijí v Africe více lidí, než kterékoliv jiné zvíře?

Víte, že žirafy nemají hlasivky?

Víte, že zlatá rybka má paměť jen na 3 vteřiny?

Víte, že včely vidí ultrafialové světlo?

Víte, že tučňák má sex jen dvakrát ročně?

-Mech-

Geografie Evropy

Tento článek bude o našem kontinentě. Každý, kdo si ho přečte, je z takových 99% Evropan a spoustu věcí bude znát, ale myslím, že některé věci budou zajímavou novinkou.

Jako jediná je Evropa spojena s Asií pevninou. Ostatní kontinenty kromě Evropy a Asie jsou mezi sebou oddělené mořem nebo oceánem.

Tím pádem je Evropa a Asie takový dvojkontinent. Rozpojují se díky pohoří nazývané Ural. Evropa je svou rozlohou velká

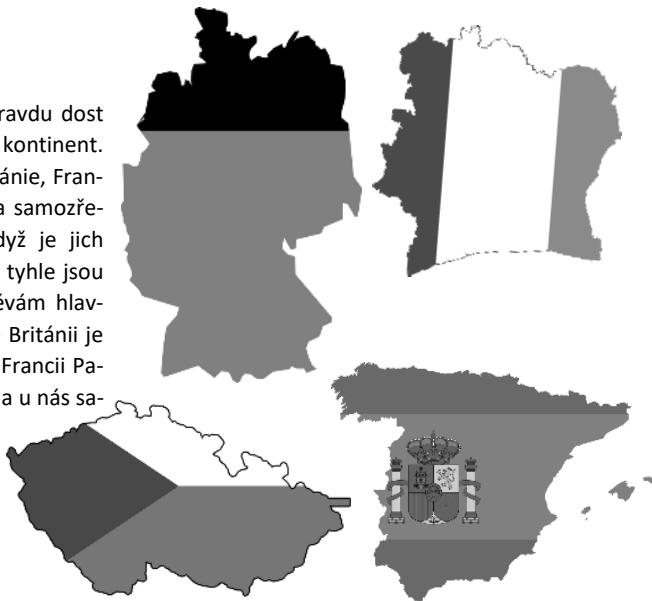
10 382 000 km².

Obecné údaje

V rámci naší planety se Evropa vyskytuje v „srdci“ Země. Evropa je jeden velký protiklad. Co se týče počasí, je to velice pestrobarevné. Sever Evropy, tedy Skandinávský poloostrov, obepíná subpolární podnebný pás. Většina Evropy, tedy střední Evropa má mírný pás a na jižní části Evropy, pod kterou spadá Apeninský poloostrov a Pyrenejský poloostrov, se nachází subtropický pás.

Evropské státy

Evropských států je opravdu dost na to, že jsme poměrně malý kontinent. Mezi nejznámější patří Velká Británie, Francie, Španělsko, Německo, Itálie a samozřejmě naše Česká republika. I když je jich známo opravdu dost, myslím, že tyhle jsou nejznámější. Hlavně kvůli návštěvám hlavních měst těchto států. Ve Velké Británii je turistickým lákadlem Londýn, ve Francii Paříž, v Německu Berlín, v Itálii Řím a u nás samozřejmě nádherná Praha.

Evropská „nej“

Průměrná nadmořská výška Evropy činí 290 m. Evropa je nejnížší ze všech světadílů. Největším poloostrovem je Skandinávský, který jsem už zmiňovala v podnebné oblasti. Skládá se z Norska a Finska a měří 774 000 km². Největším ostrovem je Velká Británie (jinak nazývaná jako Britské ostrovy nebo Spojené království). Měří 216 325 km². Okrem toho je známá tím, že je to anglofonní země (země mluvící anglickým jazykem) se svým krásným hlavním městem Londýn.

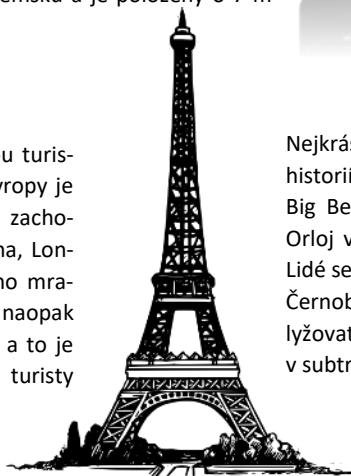

Největším pohořím Evropy jsou Karpaty, svou rozlohou předstihují i Alpy a mají 210 000 km². Zasahují na území Rakouska, Česka, Slovenska, Maďarska, Polska, Ukrajiny, Rumunska a Srbska. O Alpách budu mluvit také. Sice nejsou největší, ale leží v nich nejvyšší bod Evropy, hora Mont Blanc spadající pod Francii. Největší jezero je Kaspické 376 000 km². Nejdelší řeka je Volha - dlouhá 3 534 km. Velikou zvláštností je bod Prins Alexanderpoldner, který leží v Nizozemsku a je položený o 7 m níž, než je samotné moře.

Zajímavosti

Evropa je velkou turistickou atrakcí. Většina Evropy je památkově a historicky zachovalá. Například naše Praha, Londýn, Paříž... Nemáme plno mrakodrapů jako Amerika, naopak vlastníme plno památek, a to je právě tím lákadlem pro turisty z celého světa.

Nejkrásnější památky se pojí s úchvatnou historií. Těmi jsou třeba Koloseum v Římě, Big Ben v Londýně, Eiffelova věž v Paříži, Orloj v Praze. Nejsou to ale jen památky. Lidé se mohou zajímat i o věci jako je třeba Černobyl. Nebo jet za zábavou například zalyžovat si do Alp, nebo v létě odpočívat v subtropickém pásmu u vod.

Myslím si, že Evropa je rozhodně obohacena místy, které upoutají mnoho lidí!

-klas-

AFRIKA

V tomto článku se s vámi podělím o zajímavosti Afriky. Od všeho něco, od kultury přes jazyky, po náboženství... Čtěte a poznejte, že Afrika je velice rozmanitý a zajímavý světadíl.

Náboženství

Nejrozšířenějším náboženstvím je ISLÁM, hned po něm je to pak KŘESŤANSTVÍ. Islám vyznává zhruba 45% obyvatel, křesťanství asi 40% obyvatel, zbývajících 15% obyvatel vyznává především tradiční domorodá náboženství a ostatní např.: judaismus, hinduismus a další.

A teď si povíme něco málo o islámu: Islám byl importován do Afriky od 7. století, na rozdíl od křesťanství, které se ujalo už ve starověku. Islám především dominuje v severní a západní Africe.

Kultura

Africká kultura je velice pestrá a rozmanitá. Záleží na tom, z jakého rodu jednotliví lidé pocházejí. V africké kultuře najdeme řadu mýtů a bájí. Důležitou částí africké kultury je ale hudba.

Hudba: je něco jako hudba obyvatelstva celého afrického kontinentu. Je velmi spojena s životními a pracovními úkony obyvatel. Je jí připisovaná **MAGICKÁ** moc. Africká hudba je spíše rytmická, důležitou úlohu hrají bicí nástroje. Každý africký kmen má trochu jiný styl hudby, ale určité byste na první poslech poznali, že se jedná právě o africkou hudbu. Když si ji poslechnete, okamžitě se vám vybaví různé zaříkávací rituály, tanec kolem ohně, zvláštní halekání a zvuk nejrůznějších bubnů.

JAZYKY

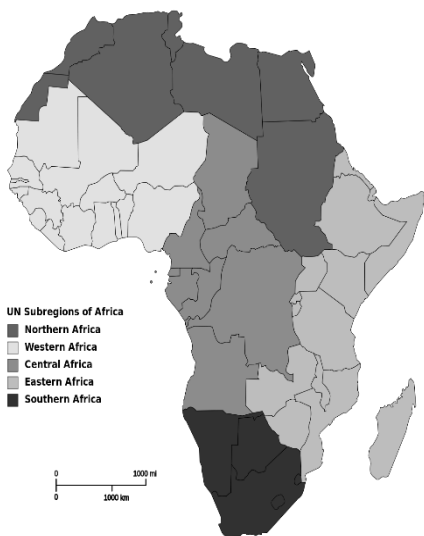
Nejpřesnější odhady mluví přibližně o tisíci jazyků na území Afriky. Hlavní rodiny jazyků jsou čtyři:

1. **Afroasijské jazyky:** jsou rodinou asi 240 jazyků, kterými mluví asi 285 milionů lidí.
2. **Nilosaharské jazyky:** jsou rodinou obsahující více než sto jazyků, kterými mluví 30 milionů lidí. Hlavně v Tanzanii.
3. **Nigerokonžské jazyky:** mluví s nimi asi 350 milionů lidí a jde pravděpodobně o největší jazykovou rodinu světa, co do počtu jazyků.
4. **Kojsanské jazyky:** obsahují asi 15 jazyků, kterými mluví v jižní Africe přibližně 360 000 lidí. Mnoho těchto jazyků je ohroženo.

-schal-

Afrika geografie

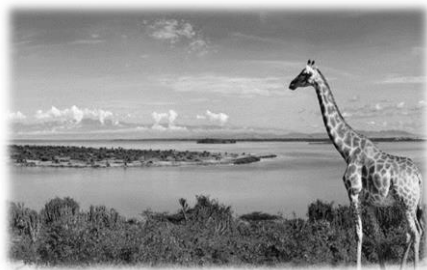

Státy Afriky

Afrika má 55 států, z toho jeden stát není na pevnině, je to Madagaskar, který má něco přes 20 milionů obyvatel. Kdybych měl napsat něco o každém státu, tak se mi to nebude vejít na tuto stránku, a proto jsem vybral ty nejzajímavější státy Afriky. Afrika má dohromady 1 070 096 000 obyvatel.

Egypt: Hlavní město Egypta je Káhira, jeho rozloha je něco přes milion. Egypt je stát s bohatou minulostí a s pěkným počasím, proto je vyhledávaný mnoha lidmi.

Somálsko: Je to stát, který je na poloostrově Africký roh. Somálsko zabírá 2 000 000 km².

Afrika obecně

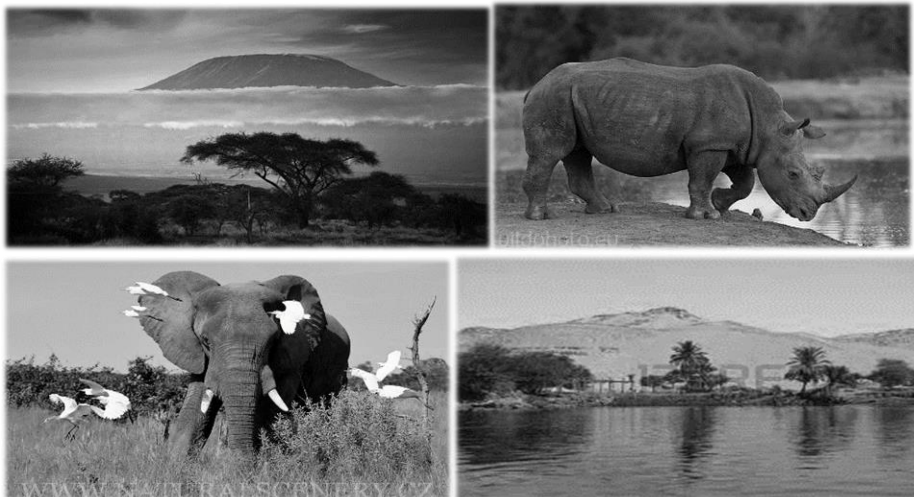
Afrika je třetí největší kontinent na světě, její rozloha je 30 500 006 km² a tím pádem zabírá 26,3 % celého povrchu země. Jako jediný kontinent se rozkládá severně i jižně od rovníku. Východní pobřeží omývá Indický oceán a podél západního Atlantský oceán, ze severu Středozemní moře, které odděluje Afriku od Evropy Gibraltarský průlivem na západě, na východě je Afrika propojena s Asií Suezskou šíjí. Velká část Afriky je tvořena pouštěmi např. Kalahari a Sahara, ve středu Afriky je velká část rovníkových deštných pralesů. Velkou část Afriky tvoří savany, ve kterých žije hodně endemitů, o kterých se dočtete za okamžik.

Madagaskar

Nej Afriky

I Afrika má svoje nej jako třeba nejvyšší hora, nebo největší poušť, to vše se teď dozvíte. Nejvyšší hora Afriky je Kilimandžáro, která se nachází ve státě Tanzanie a na pohoří Kibo, hora samotná měří 5895 m. Největší poušť Afriky Sahara má 9 269 000 km², také je největší pouští na světě, pokud nepočítáme jako pouště Arktidu a Antarktidu. Největší Jezero Afriky je Viktoriino jezero, které zabírá 68 800 km², jeho délka je 320 km, jeho šířka je 275 km a jeho objem je 2700 km³. Viktoriino jezero se rozpíná mezi třemi státy Ugandou, Keňou a Tanzanií

Fauna a flóra Afriky

Nejdříve se koukneme na zoubek místním endemitům, a to rovnou na třetí největší ostrov světa, na Madagaskar. Madagaskar znáte určitě z filmu Madagaskar, ve kterém jste viděli lemury jako třeba lemuři Kata, lemury šedé a lemury Indry, také se zde vyskytují fosy. Na Madagaskaru je rozmanitá flóra, která má kapitolu sama pro sebe, ale já napíši jen pár druhů: baobab, láčkovka a pouštní růže. Endemity Afriky jako takové můžeme vidět na savanách, v tropických pralesech a na pouštích. Zvířata přizpůsobená životu na pouštích třeba jako fennek, pštros, addax je kriticky ohrožený druh antilopy. Na savanách žije rozmanitý počet druhů živočichů, kteří jsou přizpůsobeni svému prostředí. Rozděluje je do dvou skupin - na predátory a býložravce. Býložravci jsou přizpůsobeni k rychlému běhu, aby mohli utíkat před predátory. Mezi živočichy žijící na savanách patří slon africký, zebra stepní, žirafa Rothschildova, mnoho druhů antilop, pakůň žíhaný, nosorožec, buvol kafrský.

-dašu-

Asijská kultura

Jsem bezradný milovník asijské kultury, takže téma časopisu Edisonka ve mně vzbudilo tu touhu vám asijskou kulturu předvést. Ohromná členitost a rozmanitost Asie jako kontinentu je tak pozoruhodná, že by byla škoda se jí vyhnout. Otevře vám to oči.

Jihozápadní Asie (Blízký východ)

Začneme hezky na západě, blíže k nám. Mezi státy Blízkého východu patří Irák, Írán, Saudská Arábie, Sýrie a Izrael. Jedná se o křižovatku a místo vzniku tří největších náboženství - konkrétně město Jeruzalém je dokonalým příkladem rozcestníku islámu, křesťanství a judaismu (Židé). Přesto se po většině území Jihovýchodní Asie vyznává islám.

Místní hudba je výrazná silnými melodiemi a výraznými rytmy, zpívá se spíše skrz nos, na rozdíl od evropského zpívání z hrudi.

Co se jídla týká, možností je spousta, ale výrazným společným rysem jsou olivy, med, sezam, datle, máta a petržel.

انا اعتقد اذا اقلعت عن
التدخين، ساستطيع شراء
سيارة فيات اونو جديدة

Indie

Nejlidnatější stát na celé planetě. Pochopitelně kategorie sama o sobě. Přestože tu je úředním jazykem angličtina, přesto jí však velická část obyvatelstva neumí a mluví hindsky. Chudé oblasti, bohatí obchodníci, památky, které svět neviděl a obrovská rozmanitost tohoto kraje je podivuhodná. První lékaři, první filozofie. Typicky orientální "bollywoodová" hudba, kterou doprovází tanec, tanec, jen a jen tanec. A to ne pouze jeden. Miliony. A jídlo rozmanité jako tanec. Na koření Indové opravdu nešetří a o pikantnosti není

हिन्दी

Východní Asie (Dálný východ)

Na samém východě Asie to může působit jako na jiné planetě. Státy byly naprosto odtrženy od světa a civilizace si budovaly samy. A že si je začaly budovat velmi brzy! Jedná se o velmi vyspělou skupinu států, konkrétně o Čínu, Japonsko, Jižní Koreu, Severní Koreu a Mongolsko. Silné propojení starých tradic a moderních technologií vyložené bije do očí. Za své mluví také obrovská složitost a rozmanitost písem. Náboženství s největším rozsahem je zde buddhismus. Hudba je tu velmi rozmanitá, většinou se jedná o velmi komplikované melodie na piano a strunné nástroje. Jídlo tu zase bývá velmi pikantní, silně okořeněné a rýže několikrát denně. A k čemu vidličku? Hůlky jsou něrci lepší!

龍

Kdybych mohla, píšu o Asii přes 4 stránky čistého textu. Ale ne všichni jsou takoví fanatici, jako já. Doufám, že vás můj článek vtáhl do asijského světa a douzo! (japonsky na viděnou) -vana-

Geografie Asie

Asie je plná geografických rekordů, začneme rozlohou, která činí 44 603 853 km². S více než 4 miliardami obyvatel je též nejlidnatějším a nejrozlehlejším světadílem, který tvoří součást Eurasie a také Euráfrasi. Nejvyšší horou tohoto světadílu je Qomolangma neboli Mount Everest, což je také nejvyšší hora světa, měří 8 856 m a nachází se v Himalájích, kde se vyskytuje většina nejvyšších hor světa. Nejnižším místem světadílu je prolákлина Mrtvého moře. Nejhlubším a nejvodnatějším jezerem je Bajkal. Kaspické moře má největší rozlohu vodní hladiny

Asie má 49 států a z toho je nejlidnatější Čína, ale když se jedná o rozlohu, jednoznačně vede Rusko. Nejbohatším státem Asie je Japonsko, kde na jednoho obyvatele vychází 33 550 dolarů ročně a to přepočtem na české koruny je 826 450. Nejdelší řeka Chang Jiang je dlouhá něco přes 6 km a má nejvodnatější tok naší planety. Tato řeka se nachází v Číně. Třetí největší ostrov světa se také vyskytuje v Asii, přesněji v jihovýchodní Asii mezi Indickým a Tichým oceánem. Jmenuje se Kalimantan nebo také Borneo, má rozlohu 725 460 km².

Sopka Ključevskaja, ležící na Kamčatce, patří mezi největší sopky světa. Jednou unikátní památkou Asie je Velká čínská zeď. Tato stavba je dlouhá cca 6000 km a v minulosti sloužila jako obranná zeď, před útoky barbarských kmenů. Je to také jediný výtvar člověka, který jde vidět z Vesmíru.

Jihozápadní Asie

V jihozápadní Asii najdeme pohoří Kavkaz, Taurus, Arménskou vysočinu a Mezopotamskou nížinu a také pouště a řeky Tigris a Eufrat. Díky Perskému zálivu se zde těží ropa a zemní plyn. Žijí zde Arabové, kteří vyznávají náboženství islám. Podnebí je v jihozápadní Asii subtropické. V hospodářství je významné bankovníctví, obchod a zemědělství.

Jižní Asie

Jižní Asii prochází rovník, proto je tu tropické podnebí. Jsou tu džungle. Můžeme zde najít také Himaláje a Dekánskou plošinu. Žijí zde hlavně Hindové a Bengálci, kteří vyznávají většinou islám nebo hinduismus.

Střední Asie

Ve střední Asii je vnitrozemské podnebí. Nalezneme zde pohoří Pamír, Ťan Šoa, Kaspickou nížinu, Turaňskou nížinu, též Kaspické moře a Aralské jezero. Je zde hodně nerostného bohatství, jako je například železná ruda, barevné kovy a zemní plyn. Je zde rozvinutý hutnický, textilní a potravinářský průmysl. Lidé chovají ovce, velbloudy, kozy a pěstují bavlník, obilí a citrusy.

Jihovýchodní Asie

V jihovýchodní Asii lidé vyznávají převážně buddhismus. Lidé jsou tu většinou žluté rasy, a to například Vietnamci nebo Malajci. Pěstuje se zde rýže, kaučuk, ananasy a další tropické ovoce. Těží se tu cín a je tady rozvinut především textilní průmysl.

Východní Asie

Východní Asie je nejhustěji zalidněný region. Podnebí je mírné až subtropické. V zemědělství dominuje pěstování rýže, sóji a pšenice, také se zde chovají prasata a je tu rozvinutý rybolov.

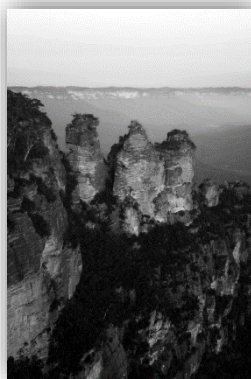
-ruma-

Kultura Austrálie

Ráda bych vás seznámila s Austrálií, za tímto účelem jsem skoukla několik cestopisných videí a vytáhla z toho to nejdůležitější, co by vás mohlo zajímat.

Začneme Blue Mountains, ano může vás zmást to, že začínám v Sydney, také mě to zarazilo, ale nebojte, v půlce článku se dozvíte o samostatných Blue Mountains.

Blue Mountains: Sydney má největší přírodní přístav na světě, na který přiletěl mořeplavec a kapitán James Cook, který ho pojmenoval Port Jackson. V této době lemovaly chýše původních domorodců z kmene Gali-gadů a Bangalů. Zatím co dnes se šplhají na břehu k modrému nebi moderní mrakodrapy, v minulém století tu ještě stáli pevnosti. Od zdejších domorodců má význam řeka Paramaty místo, kde se daří úhorům. Tato řeka nejen že odděluje 5- milionové město, ale také slouží jako hlavní dopravní tepna. Katoomba je hlavní centrum Modrých hor. Dodnes tu žijí původní obyvatelé tkz. Aboridžins.

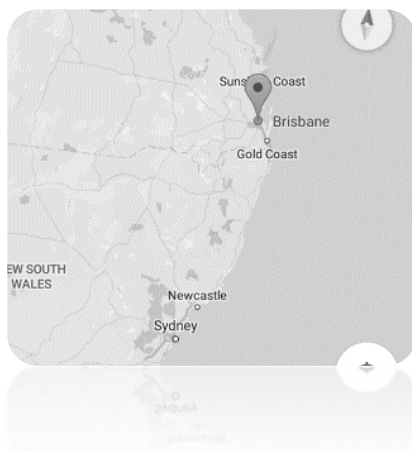

Nejnavštěvovanějším místem jsou Vontworké vodopády, kde se i hodně konají svatby. Síčka Jamesen Creak překonává výškový rozdíl 180 metru a vytváří tak největší kaskádu vodopádů. Modré hory objevili přistěhovalci na rozhraní 18. a 19. století, tisíceletí před nimi horská pásma obývali původní obyvatelé kmene Gundurguna. Hory dostaly svůj název podle mlžného oparu, ve kterém se mísí sluneční paprsky s modrým olejem, který se uvolňuje ze vzácných eukalyptů, které hory obývají. Hlavní atrakcí jsou tkz. Tři sestry, které vznikly erozí vody a větru před miliony let. Modré hory byly v roce 2000 zařazeny do světového dědictví UNESCO.

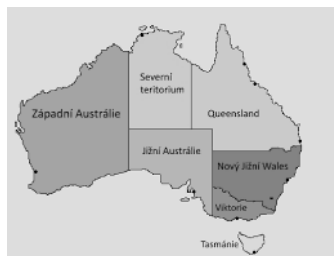
Západní Austrálie: Wave Rock „vlna z kamene“ (mi to připomíná). Většina obyvatel ze západu žije ve městě Perth. I když je v outbacku sucho příroda je tu různorodá. Město Kargurly, jednu dobu tu bylo přes 30 000 zlatokopu. V tomto městě je nejvíce zlata v západní Austrálii. Nachází se zde také „Super dul“. Poblíž městečka je také skanzen, kde je zachována „kultura“ zlatokopu. (jak žili a jaké měli nástroje ty zlatokopové).

Austrálie 1: Jirka 21- letý český vozíkář navštívil všechny části Austrálie za doprovodu svých blízkých. Jako první viděli Sydney opera House, toto díle je dánského architekta a patří mezi památku UNESCO. Hurbey Britsch je mohutný ocelový oblouk s rozpětím půl kilometrů a také spojuje severní a jižní část Sydney. První zastávka byla v Australské Domácí farma. Věděli jste, že mají v Austrálie Koalí park? Také jsem to nevěděla, ale po zhlédnutí videa jsem to zjistila. Medvídek Koala je vačnatec a stejně jako u klokana mládě dospívá v matčině vaku. Klokani jsou strašně přitulní a naučení jíst lidské jídlo, jsou symbolem Austrálie a také je najdeme na minci, ale mnozí lidé v nich vidí škůdce, kvůli spásání trávy pro dobytek a vláda povolila odstřel.

Jako další návštěvou byl Deštný prales, zde si vyslechli historii o vzniku fíkovníku, z počátku na něm byl pták, který tu zanechal trus se semínkem. Mladé výhonky způsobily vzdušné kmeny. Které strom obtočily a vyrostly do země svého hostitele, poté zadasily. Z pralesa zavítali do pobřeží, nechtěli si nechat ujít známý výběžek Canbraem, odkud šel vidět Nový Zéland. Jako poslední zastávkou bylo Brisbane a botanická zahrada. Zde roste mnoho kytek a palem. Poté se ocitli v městě Paunc Will, zde čouhá z výšky tří set metrů vodopád, který je nevýšší v celé Austrálii. Pak navštívili ponorkou podmořský svět, kde viděli různé barevné ryby. Pluli okolo největšího korálového útesů, který je tvořen třítisíce kilometrů v délce 230tisíc kilometrů. Na konec výletu se setkali s Aboridžins, mají tmavou barvu obličeje, rysy a kudrnaté vlasy. Aboridžins přišli do Austrálie před 40tisíce lety z Asie. Dokážou přežít v podmínkách, ve kterých normální člověk vydrží pár dní.

Části Austrálie

Nejvyšší vodopád Austrálie

Sydney opera House

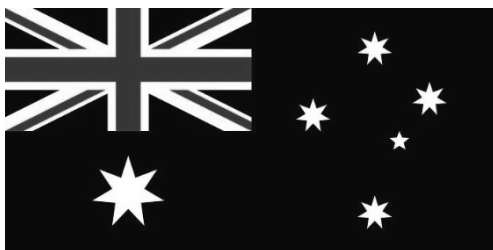

Znak australského fotbalového týmu

Australský parlament

Státní vlajka

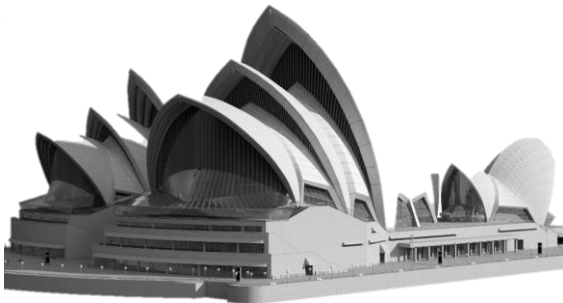
Oceánie geografie

Na druhém stupni jste se učili o Austrálii a Novém Zélandu. Pokud jste se k této látce ještě nedostali, pořídně si přečtete tento článek, abyste byli trochu napřed v zeměpise.

Co si představíte, když se řekne **Austrálie**? Skoro každý si představí například klokany, operu v Sydney a různé endemity.

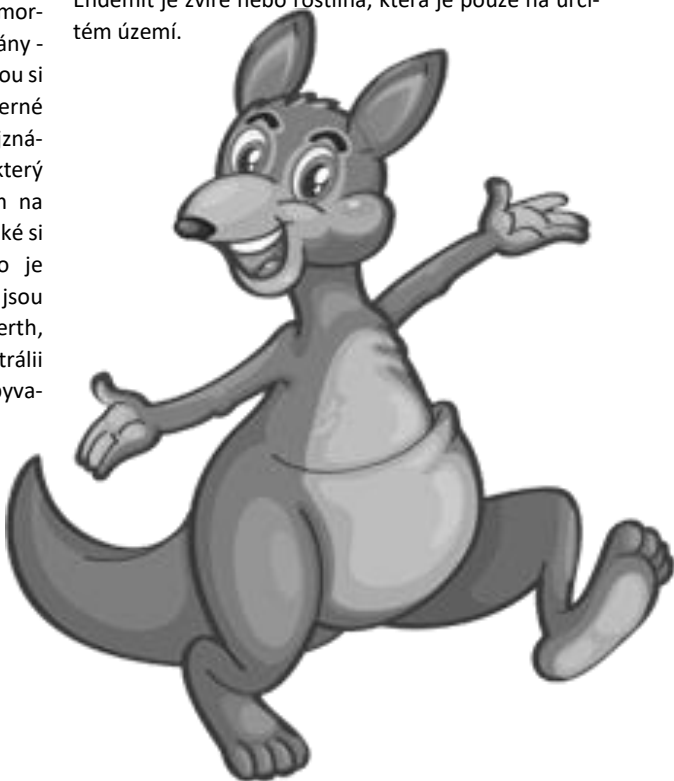
V Austrálii je hodně endemitů například klokan, koala, vombat, ptakopysk a další. Austrálie je rozdělená na 5 částí-Western Australia, Northern Australia, Queensland, South Australia, New South Wales a Tasmánie. Také ji obklopuje hodně moří - Korálové, Imorské, Tasmanovo; a také 2 oceány - Tichý a Indický. Další věc, kterou si můžete představit, jsou nádherné korálové útesy, například nejznámější Velký Bariérový útes, který je dlouhý více než 2000 km na délku a 2150 km na šířku. A také si pamatujte, že hlavní město je Canberra. Další velká města jsou např. Sydney, Newcastle, Perth, Adelaide a Brisbane. V Austrálii žije celkem přes 23 milionů obyvatel.

V Tasmánii je hodně krásných krajín např. Cradle Mountain-Lake St Clair National Park, Southwest National Park, Southwest Conservation Area a Franklin-Gordon Wild Rivers National Park.

Co je to endemit??

Endemit je zvíře nebo rostlina, která je pouze na určitém území.

A nyní něco k **Novému Zélandu**

Tento stát je rozdělen na dvě části: South Island a menší North Island. Je vzdálený přibližně 2000 km od sousední Austrálie, o které se teď dočetli. Jeho hlavní město je Wellington, které leží na dolním cípu Severního ostrova. Žije zde přes 4 miliony obyvatel. Prvním Evropanem, který roku 1642 objevil tyto ostrovy, byl holandský mořeplavec Abel Janszoon Tasman, po kterém byla pojmenována Tasmánie. Další návštěvník z Evropy, kapitán James Cook, sem dorazil až roku 1769.

Nachází se zde hodně sopek. Čtyři z nich jsou dosud činné a je zde také mnoho bublajících horkých pramenů a gejzírů. Nejvyšším vrcholem severního ostrova je jedna ze čtyř sopek, sopka Ruapehu, která je v Tongariro National Park a měří 2797 m.n.m. Od roku 2001 se zde natáčel film Pán prstnů, na který bylo potřeba necelých 300 milionů dolarů. Každá země je, může nebo nemusí být hezká, ale Nový Zéland patří na 100% k těm hezkým. Tím myslím jeho národní parky s překrásnými výhledy na skoro nedotčenou přírodu. Jsou tu parky např. Kahurangi National Park, Aoraki National Park, Mount Aspiring National Park, Arthur's Pass National Park a Lake Summer Conservation Park.

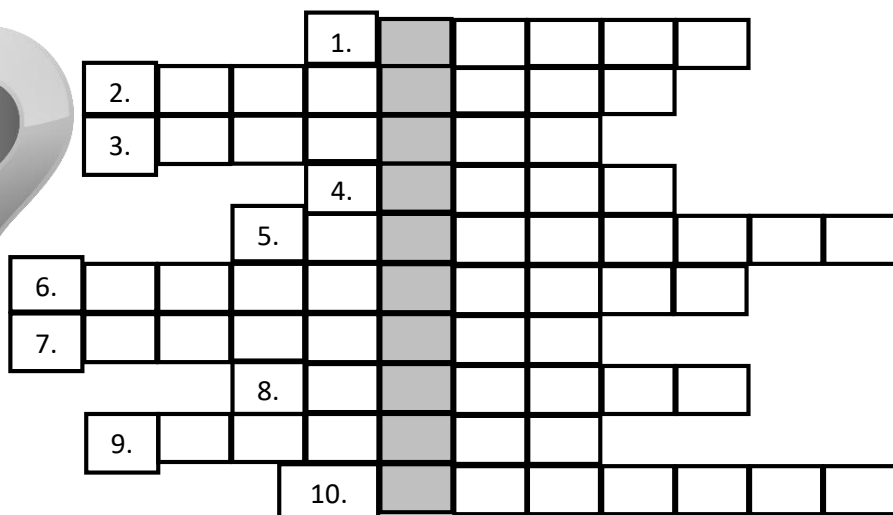
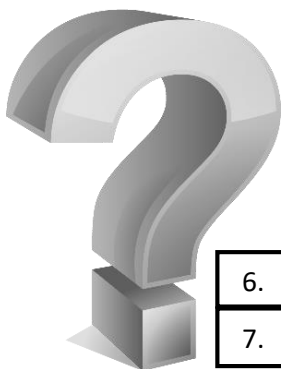
Abel Janszoon Tasman

Doufám, že se Vám tato příprava na druhý stupeň líbila.

Hezký zbytek školního roku Vám přeje –hory–.

Luštění pro chytré hlavy

TAJENKA: Haiti a Dominikánská republika se rozkládají na ostrově _____

1. Stát sousedící s Dominikánskou Republikou

2. Hlavní město Dominikánské republiky.

3. Stát sousedící s Švédskem a Norskem

4. Lima je hlavní město _____

5. Hlavní město Austrálie je _____

6. Borneo, Sumatra, Jáva a Celebes patří do _____

7. Japonské ostrovy jsou Honšů, Sachalim a _____

8. Hlavní město Anglie je _____

9. Mezi Antarktidou a Jižní Amerikou je Drakeův _____

10. Severní polární oblast se nazývá _____

Pod sloupčky ANO nebo NE máš písmena.
Zakroužkuj správné odpovědi (PÍSMENA)

1. Asie je největší kontinent.
2. Řeka Ob je v Kanadě
3. Poušť Gobi je v Číně
4. Severní ledový oceán je větší než Atlantský oceán
5. Aljaška nepatří k Americe
6. Největší stát Jižní Ameriky je Brazílie

ANO

NE

1. E

D

2. T

V

3. R

X

4. G

O

5. L

P

6. Ě

F

TAJENKA: Lucembursko je stát v _____

-hory-

Kmeny Jižní Ameriky

Území Jižní a Střední Ameriky je velmi bohatou destinací, s velice bohatou historií a kulturou, ale postupně se kvůli modernizaci světa stává, že některé kmeny se stoletou ba tisíciletou tradicí se dostávají do zapomnění.

Hodně kmenů domorodců se zde usídlilo zejména kvůli obrovskému deštinnému lesu, neboli plicím planety, ve kterém se naprosto bez problémů naučili splynout se zdejší krajinou a přežívají zde i dodnes. Samozřejmě si každý vybaví a spojí s touto krajinou proslulé Indiány, které zná snad opravdu každý, od dospělých až po malá děcka. Když si představíme malé dítě, jak na karnevalu řádí a běhá a vydává různé zvuky jako Indián, tak si jistě děláme jen srandu, ale oni jsou opravdu takhle od mala vychovávaní.

V žádném, opravdu v žádném kmeni nesmí chybět místní šaman. Proč zrovna šaman? Místní jsou na něm závislí ve všem, co dělají, většinou je to nejstarší a nejzkušenější z celého klanu a má mnoho funkcí například léčit, pořádat rituály. Protože lidé z kmenů jsou většinou velice duchovně založení, nemají problém i s tím udat oběť mocným bohům. Sice mohou vypadat podobně, ale každý kmen je naprosto jiný a vymýšlí si své rituály, obřady, tradice, jazyk a všechny tyto specifické věci.

Ale největším kouzlem je, že i v dnešní době elektroniky si pořád staví své chýše chodí na lovy a nenechají se zmobilizovat moderním světem. A všechno jejich chování můžeme zjistit díky cestovatelům a badatelům, kteří se sžili s tamější kulturou.

A samozřejmě každý kmen má svou památku, které jsou navštěvované turisty: například Machu Pichu, Aztécké pyramidy a další.

-jokr-

Jižní Amerika

- Jižní Amerika je jižní část amerického kontinentu, která se nachází na západní polokouli. Dále její větší část je na jižní polokouli, menší na severní polokouli.
- Kontinentem prochází rovník a obratník kozoroha; Amerika byla pojmenována podle Ameriga Vespucciho.
- Amerigo Vespucci poznal jako první, že země, kterou objevil Kryštof Kolombus není Indie, ale nový kontinent.

- **omývána** – ze západu Tichým oceánem, východu Atlantským oceánem
- se Severní Amerikou spojena Panamskou šíjí (Panamský průplav)
- **povrch**: - na vývoj reliéfu velký vliv hranice litosférický desek – leží na jihoamerické litosférické desce – Andy (Kordillery) – řetězec sopek
- západní pobřeží – konvergentní rozhraní jihoamerické desky a desky Nazca (sopečná a zemětřesná činnost) – Peruánsko-chilský příkop
- převládá rovinný a nížinný povrch

- jádrem je brazilský a guayanský štít
- největší nížina světa – Amazonská nížina
- jih – Laplatská nížina
- nejvyšší hora (v Andách) – Acoucagua
- nejnižší místo – proláklina Gran Bajo de San Julián (Argentina)

Klima

- převahuje tropický vlhký pás – směre, na jih se mění v mírný
- nejsušší místo – poušť Atakama (pobřeží Tichého oceánu)
- pasátová cirkulace od Atlantiku

- **Vodstvo**

- největší říční systém světa – Amazonka (nejdelší řeka světa) – přílivová vlna pororoca
- řeky – Paraná, Orinoko (na horním toku jev bifurkace – řeka se dělí na dvě ramena)
- tektonické jezero – Titicaca
- největší lagunové jezero – Lago de Maracaibo

- **Fauna a flora**

- tropický deštný les – Amazonský deštný les
 - opice, savci (lenochod), anakondy, kajmani, papoušci
- Venezuela – travnaté savany llanos a v Brazílii křovinaté savany campos
- v Laplatské nížině – pampy (přstros)
- jih – suché kamenité stepi

- **Obyvatelstvo**

- jazyky – španělština, portugalština
- křesťanství + přírodní náboženství (animismus) u kmenů v amazonských pralesích
- nejlidnatější stát – Brazílie
- všechny lidské rasy – europoidní, negroidní (Brazílie), mongoloidní míšenci
- běloši nejvíce v Argentině, Uruguayi
- velmi nerovnoměrně rozmístění
- nárůst počtu obyvatel

- **Hospodářství**

- nerostné bohatství – měděná ruda, cínová ruda, bauxit, železná a manganová ruda, ropa a zemní plyn ve Venezuele
- značné rozdíly mezi zeměmi – hospodářsky nejpokročilejší tzv. nově industrializované země Latinské Ameriky – Argentina (velká inflace), Chile, Uruguay, Venezuela
- velký potenciál – Brazílie
- chudé země – Bolívie, Guayana

Kolumbie

Rozloha: 1 138 910 km²

Obyvatel: 45 239 079

Hlavní město: Bogotá,
8 262 000 obyvatel

Paraguya

Rozloha: 406 752 km²

Obyvatel: 6 541 591

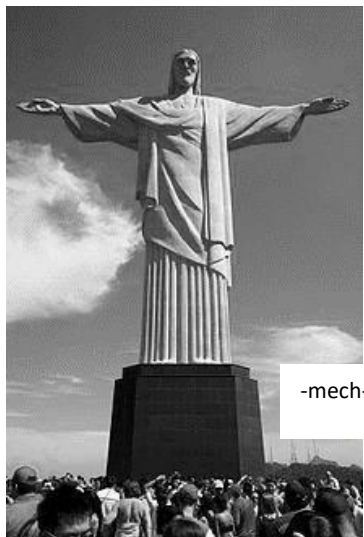
Hlavní město: Asunción,
1 977 000 obyvatel

Surinam

Rozloha: 163 820 km²

Obyvatel: 560 157

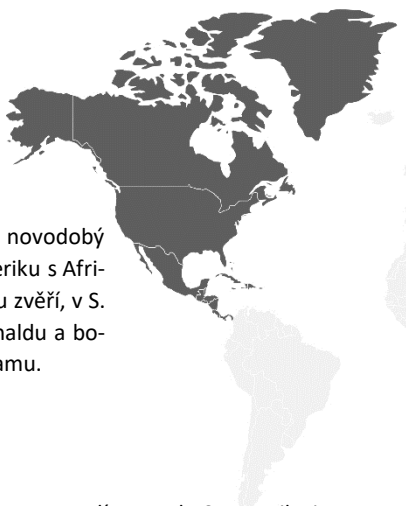
Hlavní město: Parama-
ribo, 259 000 obyvatel

-mech-

Kultura Severní Ameriky

Severní Amerika je nám všem moc dobře známá. Dalo by se říct, že ovládá celý svět. Co udělají v Severní Americe, udělá se všude jinde na světě. Ať se to týče politiky, hudby, nápadů, vědy, prostě a jednoduše celé kultury. Severní Amerika se označuje za nejvíce moderní a novodobý kontinent světa. Stačí si jen porovnat Severní Ameriku s Afrikou, zatímco v Africe loví potravu a bojují s divokou zvěří, v S. Americe je obvyklým obědem hamburger z McDonaldu a bojují maximálně mezi sebou v počtu lajků na instagramu.

Podívat se do S. Ameriky je snem snad každého člověka. Lidé se chtějí buď podívat na její přírodu, které tam ale moc není, nebo na novostavby a jak se tam lidé chovají, tuhle volbu volí drtivá většina lidí. Není divu, pro lidi z venkova nebo měst, které máme v České republice, ale které jsou i jinde na světě, to musí být naprostý zážitek. Naprostými vítězi mezi nejnavštěvovanějšími městy v USA jsou: New York City, Los Angeles + Hollywood, Las Vegas, San Francisco, Washington DC. V Mexiku je to hlavní město Mexiko City. A v Kanadě je to Ottawa, což je taky hlavní město Kanady.

Na Američany máme všichni odlišné názory. Někdo obdivuje jejich chování, někdo ho zase nesnáší. Tvrdí, že spousta Američanů berou jako rozmazlené sobecky, kteří mají všechno. V bohatých městech to sice pravda být může, ale určitě se to netýká celé Severní Ameriky. Třeba takový Texas se nemá tak fajnově jako v Kalifornii. Tím chci říct, že celá Amerika není taková, jaká se nám zdá, ale každý si to posoudí sám, když se tam podívá...

Severní Amerika je takovým vládcem mezi filmy, vědou, politikou, penězi, muzikou, hrami, sportem atd... Filmy a muzika, každý si hned vybaví Hollywood. Aby taky ne, je to velkoměsto, kde žijí samé celebrity. Ty tam žijí hlavně kvůli pozemkům, které jsou opravdu veliké. Každopádně je to centrum všech akcí jako Grammy, MTV awards, Kids Choice awards, Oscars a spoustu dalších.

A na co se tam vlastně turisté jezdí dívat? Kdybych to měla rozřadit podle nejnavštěvovanějších měst, tak v New York City je nejznámějším lákadlem Socha svobody, Empire State Building a hojnost mrakodrapů vedle sebe. V Los Angeles + Hollywoodu je jasný chodník slávy a všeobecně se považuje za město hvězd, takže tady je to vyřešené.

V Las Vegas - „VIVA LAS VEGAS, VIVA, VIVAAA LAS VEGAS!“ Mimochodem tohle je píseň od ZZ Top, ale určitě ji zná skoro každý. Každopádně Las Vegas, či město hazardu je navštěvované hlavně kvůli množství Kasin! Známa věta – Co se stane ve Vegas, zůstane ve Vegas... V San Franciscu stojí jeden z nejznámějších mostů Golden Gate Bridge. Ale San Francisco je známé i svým kopcovitým povrchem a proslavilo se i díky filmu Deník princezny, kde v hlavní roli účinkuje Anne Hathaway. Poslední z nejnavštěvovanějších je Washington DC, aby taky ne, hlavní město Spojených států amerických, kde sídlí prezident USA. K tomu se snad nic dodávat nemusí...

Abychom se nezabývali jen Spojenými státy, jak jsem řekla už na začátku je tu ještě Kanada a Mexico, ještě Grónsko, ale to je jen ostrov plný mrazu, kde stejně nikdo nebydlí. Kanada, ta je spíše přírodně založená, takže hojnost zalidnění jako v USA opravdu není taková. Avšak je známá tím, že mají dva mateřské jazyky. Francouzštinu a angličtinu. Ale převládá tam angličtina, protože vliv USA je silný. Každopádně ještě před několika lety vítězila francouzština. Z Kanady pochází např. Celine Dion, která právě umí jak francouzsky, tak anglicky, potom Justin Bieber, Shawn Mendes a spousta dalších. Jak jsou ale Justin se Shawnem z mladší generace než Celine Dion, už francouzsky neumí.

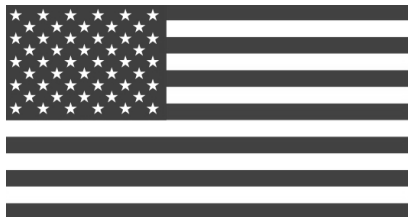
Poslední Mexico. Dobře se pamatuje i jeho hlavní město a to Mexico City. To, co je nám dobře známé díky filmům, kde můžeme vidět starší sympatické zpívající tancující muže s obrovským kloboukem. Určitě to není všude po Mexicu, ale na nějakých úsecích to možná lze vidět. Velmi známá je nám také mexická a velice pálivá kuchyně. Kdo na to má, by to měl určitě okusit, myslím, že to stojí za to. To, co se pak děje na záchodě kvůli mexickému jídlu, už není zase tak příjemné, ale to tu nechci rozvíjet dopodrobna... Zajímavost Mexica je, že se tam první objevily pyramidy, ale mýtus lidí je, že se objevily v Egyptě. To není sice pravda, ale teď má Egypt nadvládu pyramid, ale jak říkám, jako úplně poprvé se objevily v Mexicu.

Severní Amerika je velký kontinent a dalo by se o něm psát až do nekonečna. Myslím, že aspoň pro seznámení je to dostačující, i když stejně všichni víme, co je ta mocná Severní Amerika...

-klas-

GEOGRAFIE AMERIKY

Amerika se skládá ze třech částí: Severní, Střední a Jižní

Severní Amerika má 50 států a Jižní 12 států.

Ale pouze dvě části (Severní a Jižní) jsou považovány za samostatné kontinenty.

Amerika leží ve třech podnebných pásmech stejně jako Afrika. V polárním, subpolárním, mírném, subtropickém a tropickém.

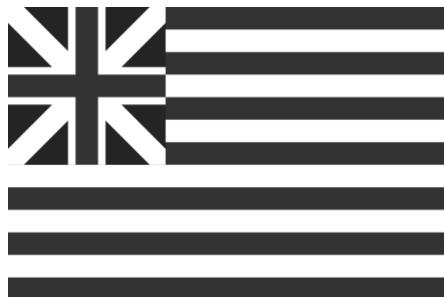

Amerika má za sebou hezkou historii, proto jsem vám něco z ní vybrala.

Za první objevení Ameriky se považuje Kryštof Kolumbus a jeho flotila. Ale není to tak úplně dobře, protože s velkou pravděpodobností vstoupili na americkou půdu jako první Vikingové, a to již o několik stovek let dříve.

A takhle nějak vypadala první americká vlajka

Populace

Počet obyvatel: 1,002 miliard

Prezident: Donald Trump

Průměrný věk: muži 73 let a ženy 80 let.

Etnická struktura: běloši 71%, Hispánci 12%, černí 12,4% , Asiaté 4%, Indiáni 0,9%

Zeměpisné informace:

Rozloha celé Ameriky:
9 370 047 km²

New York je 3.
nejlidnatější stát
v Americe

Největší stát: Aljaška
Nejmenší stát: Rhode
Island

Hlavní město: Washington D. C. Založeno bylo roku 1790

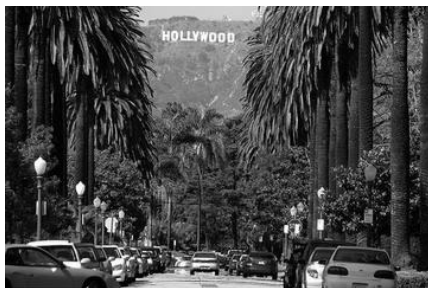
Nejvyšší hora Jižní Ameriky + celého světa: Aconcagua (6959 m n. m.)

6 nejlidnatějších měst v USA:

1. New York 8 214 426

2. Los Angeles 3 849 378

3. Chicago 2 883 321

4. Houston 2 144 491

5. Phoenix 1 512 986

6. Philadelphia 1 448 394

Dokážete k zadaným vládním organizacím přiřadit jejich odznak?

Neznámější vládní organizace:

1. NASA - National Aeronautic and Space Agency - vládní agentura pro kosmonautiku
2. NSA - National Security Agency – Národní bezpečnostní
3. FBI – Federal Bureau of Investigation – kontrarozvědka
4. CIA – Central Intelligence Agency – rozvědka

B

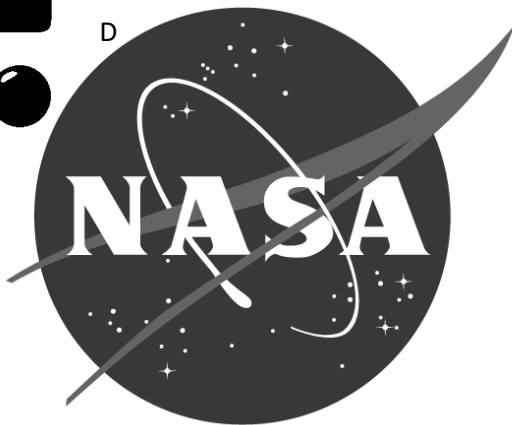
C

A

D

Vyhodnocení:

1D, 2A, 3B, 4C

-veci-